

Srby

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Nepomuk

Nadmořská výška: 418 m n. m.

Počet obyvatel: 170

Adresa URL: www.srby.cz

Okres: Plzeň-jih

GPS souřadnice: 49.518947N, 13.603290E

První pís. zmínka: 1558 (466 let)

PSČ: 335 01

Historie obce Srby

Poblíž trhové vsi Pomuka byl v letech 1145 - 1153 založen cisterciácký klášter mnichy z Ebrachu. Klášter pravděpodobně vznikl z popudu českého panovníka (Vladislava II. = král Vladislav I.) ke kolonizaci a osídlení příhraničních oblastí. V roce 1145 - vkročili opat s bratry do kláštera, byť v té době asi zatím budov primitivních. Cisterciáci žili řeholí sv. Bernarda, nosili bílý hábit, opasek, černý škapulíř, spali oblečení, celé noci svítili. Cisterciáci ve své řeholi měli mimo jiné za úkol kolonizovat dosud neosídlenou krajinu, to však v našich poměrech ve 12. stol bylo již nemožné. Tato oblast při řece Úslavě byla již osídlena Slovy. Cisterciáci sem však přinesli nový prvek v osidlování. Dosud založené slovanské vesnice byly většinou nepravidelné bez pevného centra. Germánská - křesťanská kolonizace přináší do vesnic pravidelnost. Vznikají vesnice nebo jejich nové části s pravidelným centrem - návší ve tvaru kruhu, obdélníku apod. V této době - raného až vrcholného středověku - vzniká v místech dnešních Srb statek či dvůr Batov, který sloužil jako bylinná a kořená zahrada pro klášter a později i pro zelenohorské panství. Monumentalita a sláva kláštera došla svého vrcholu koncem 14. stol. a na počátku 15. století, odtud byly odváženy postupně písemnosti, archiv a cennosti do mateřského kláštera v Ebrachu. K zániku kláštera došlo za husitských válek, pravděpodobně za druhého vojenského tažení Žižkou tímto krajem roku 1420. Klášterní panství bylo ještě roku 1420 zapsáno Hynku a Bohuslavu ze Švamberka českým králem, s podmínkou, že Švamberkové musí vydržovat 8 mnichů. Poslední opat tohoto kláštera se připomíná k roku 1560. Roku 1571 je klášter popisován jako pustý. 1558 - první písemná zmínka o obci pochází z roku. Za vlády Jeronýma hraběte z Coloreda Mansfelad (1807 - 1822) byl vystaven Hamr = Železný Hamr. Bylo sem dováženo železo ze Železné Huti. Ruda - hnědel a krevel - byla dobývána v Chejlově, Doubravě a u Srb v „Havírně“. Po vyčerpání místních rudných ložisek byla ruda dovážena z Klabavy. Dovoz rudy prováděli sedláci z okolí hutí (z Vrčené, Srb, Sedliště, Čečovic) jako robotní povinnost. Postavený Hamr byl na počest dcery hraběte nazván Vilémínov - Vilémínin Hamr. Hamerské údolí si oblíbila kněžna Vilémína z Auersperku (maj. Panství 1853 - 1898), která zde nechala zřídit pěšinku na tzv. Žakojc skálu v lese Doubravě, altánek. Návrší se dodnes nazývá „Bábin vrch“. 1932 - Hamry - dělaly se tam před lety výrobky ze železa, pak velkostatkem přeměněny na šindelku, jsou pronajaty Plavcem (majitel ZH od 1931) Fr. Zikovi, který v nich obnovil opět výrobu Fe zboží. Vyrábí se sekery, motyky, krumpáče, lopaty, desky k pluhům apod. 1558 - lidí osedlých 10 Berní rula po pol. 17. st. 10 sedláků, 1 chalupníka, 3 zahradníky. Tereziánský katastr: 12 osedlých, kteří mají nová stavení, protože před několika lety ves vyhořela. U vsi byl poplužní dvůr Batelov, (Batov), 2 mlýny. 1837 - stabilní katastr 29 čp. čtvrtlánků - 7 půllánků - 4 chalupníků - 3 obecní domek domkářů - 13 hamr (založen 1824) 1839 - 28 domů - 241 obyv. (Sommer „Popis království Českého“) 1900 - 55 čp. - 320 obyv. 1921 - 62 čp. - 418 obyv. 1929 - 72

čp. (z toho 10 čp. nemá vlastní pozemek) čp. 24 - obchod smíšeným zbožím - Tomáš Markvart čp. 44
- hostinská živnost - František Trhlík čp. 5 - obchod zemědělskými plodinami - František Markvart cihelna - Fr.
Helma - ruční výroba cihel - ročně 80 - 100 tisíc cihel čp. 11, 13, 17 - mají zachované dřevěné
stodoly sroubené z otesaných klád 1942 - 8 lidí nasazeno na práci do říše 1943 - do Srb přichází asi 60
Národních hostů z vybombardovaného Německa, byli ubytováni v sále hostince a v místnostech málo
obydlených po obci 1945 - v sále hostince, v soukromých bytech, kde bylo místo, tam byly uprchlíci ze Slovenska
a severní Moravy - především staří a ženy s dětmi

